

ÁRA 1500 KORONA

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 43. szám.

Vasárnap, november 2.

A magyar Alföld meghódítása.

Az alföldi gazdák figyelmét fölhívjuk arra, hogy vasárnap a földművelésügyi kormány megnyitotta Szegeden az Alföldi Mezőgazdasági Intézetet, mely hivatva van az alföldi gazdálkodás javításában őket vezetni és tanáccsal ellátni. Hogy mit jelent ez az intézet az Alföld mezőgazdaságára, az leginkább kitűnik *Schandl* Károly államtitkárnak a fölavató ünnepélyen elmondott beszédéből.

— Az alföldi gazdálkodás javítása — mondta többek közt az államtitkár — már a háború előtti évtizedekben foglalkoztatta mezőgazdasági köreinket. Kegyelettel emlékezem meg Forster Gézának, majd Rubinek Gyulának e téren kifejtett úttörő munkájáról. Hazánk megcsonkítása még inkább előtérbe tolt a sürgős szükségét annak, hogy az alföldi gazdálkodás reformját megkezdjük. A földművelésügyi kormány termelési programjában jelentős helyet foglal el az alföldi gazdál-

Temetés vizen.

codás reformja, melynek keresztülvitelét szolgálja az alföldi mezőgazdasági intézet is.

— Gabonatermelésünk az alföldön elérte már a békebeli termési átlagokat, de ha a közeledő világversenyben sikeresen akarunk megállni, termelésünk fokozása mellett, termelvényeink minőségére kell legnagyobb súlyt helyezni. Az alföldi mezőgazdasági intézet egyik ága a növénytermelési szakosztály. A növényvédelem érdekében törvényhozási reformot készítettünk elő. Nem vagyunk hívei a kényszerrendszabályoknak, mikor a termelésről való beavatkozásról van szó, de gabona- és növényterméseink kártevői ellen hatósági támogatással kell sietnünk az okszerű gazdálkodás előmozdítására.

— Az Alföld búzája, a tiszavidéki búza a világ legjobb búzája, amellyel a siker mennyisége és minősége dolgában a világ egy búzája sem bírja ki a versenyt. Ebből a búzából válogatták ki a nemesített búzafajtákat, melyek ép ezért nem is bírhatnak gyöngébb kvalitásokkal. Ezt az acélos, nemesített búzát mi tovább terjesztjük az Alföldön és nem feltjük a világversenytől, mert a mi búzánk siker minőségét a magyar klíma és a magyar talaj nyújtja, amelyet sehová a világon nem lehet átlántálni.

— Területhódító útra indulunk ma. Országunk termő területét több százezer holddal akarjuk nagyobbítani. Talajtani és agrokémiai osztálya most megnyíló intézetünknek az alföldi talaj termővé alakítására van hivatva. Sok ezer hold szikes területet kell meghódítani a termelésnek. Évek óta folyó kísérleteink, különösen legutóbb a karcagi földművesiskolában, e téren máris nagyon biztató eredményekre vezettek.

— A műtrágyázás elterjesztésére az alföldi talaj összetételét vizsgálat alá vesszük s megfelelő talajjavító anyagokat fogunk meghonosítani.

— Az alföldi gazdálkodás legnagyobb veszedelem a szélsőséges időjárás, legtöbbször a pusztító szárazság. Ennek ellensúlyozására megindítottuk az Alföld fásítását, mely az alföldi klímát mérsékelni fogja. Már eddig húszmillió fát ültettünk ki, alig két esztendő alatt. Negyedmillió katasztrális hold területet vesz el a termeléstől csak a Duna—Tisza-közén a víz. A vadvizek lecsapolásánál nagyon vigyáznunk kell arra, hogy túlságosan ne szárítsuk ki a talajt. A lecsapolásnál ép ezért zsilipekkel ellátott csatornarendszereket kell kiépíteni, hogy a víz rezerválható és öntözésre használható legyen. Az alföldi szárazság ellen ezenkívül a folyóvizek vidékén a permetező-öntözés rendszerét honosítottuk meg, mely kísérleteink szerint erősen fokozza, sokszor megkétszerezi a termelést.

— Szövőiparunk fellendülése kedvező érté-

kesítéssel kecsegteti a kender- és lentermelésünket. Ezt épúgy fokozni kívánjuk az intézet hathatós közreműködése útján, mint a ciroktermelést, amely iránt Amerika erősen érdeklődik.

— A paprika és vegyvizsgáló állomás a negyedik szakosztálya az intézetnek. A spanyol paprika versenyét le fogjuk végül győzni, ha a termelők és az állam együttesen védik a magyar paprika minőségét. A földművelésügyi kormány nem akarja semmi áron sem zaklatni a termelőket és ezért csupán a magyar paprika külföldi elhelyezésének biztosítása vezeti eljárásában.

—Végül a gazdatársadalom és a gazdatársadalmi szervezetek szoros együttműködését és érdeklődését kérte az államtitkár az új intézet iránt. Szeged városának pedig a kormány köszönetét fejezte ki áldozatkészségeért, mellyel hozzájárult az intézet létesítéséhez. Beszédét így fejezte be: «Az alföldi mezőgazdasági intézetet Isten nevében a haza üdvére és a mezőgazdaság felvirágzására adom át rendeltetésének!»

Budapest, november 1.

Dicsőséges halottak. Újra itt van a Mindenszentek ünnepe. A temetőben rendbehozzák a sírokat s virágokból koszorút fonnak a megboldogultak fejfájára a kegyelmes utódok. Kigyulnak a mécsek és viaszgyertyák a sírhantokon és ott állnak s térdelnek imádkozva síró hitves, árva gyermekek, testvér és jó szülők. Tíz esztendeje már, hogy megváltozott a Mindenszentek napja ellenségeiktől megtámogatott hazánkban. Akik a hazáért haltak meg, azokat nem gyászoljuk. A hősi halottakat nem gyász, hanem örök dicsőség illeti. A dicsőség koszorúja illeti a harctér hőseit, akik a legszebb halált halták Magyarorszáért. Mindenszentek ünnepén imádkozzunk a hősi halottak lelki üdvéért mindannyian jó magyarok, akár itthon a kis falusi temetőben domborul sírjuk koszorúval borítva, akár messze idegenben, a szibériai hőmezőkön korhad fakeresztjük. És ne álljuk körül sírva, zokogva a hősök teleplezett emlékoszlopát, hanem dicsóítve hőseink örök emlékét. Ne könnyeket, gyáva könnyeket hullassatok az oroszlanok dicső emlékére, hanem a glória babékoszorúját helyeztetek emlékoszlopukra és gyászszolozsma helyett lángoló fogadást tegyetek, hogy nem haltak hiába a hősök.

*

A kiscgazdák nem robbantanak. A kiscgazdák körül megint sok szó esett. A hosszú parlamenti szünetről visszatérve a kiscgazdaképviselek egyrésze több panasszal fordult a kormányhoz, hogy a falusi nép sérelmét orvosolják. Kaján szemmel lesték a különben tiszta mozgalmat balról és jobbról a fölforgatók. Azt hitték, itt az alkalom, mikor a kiscgazdákat meg lehet nyergelni és a hátukon föl lehet robbantani az ország rendjét és nyugodt fejlődését. De csalódtak a lesipuskás fölforgatók. A miniszterelnök megértette a falu panaszait s magáévá tette mindazt, amit a kiscgazda- és a földművespárti képviselők sürgettek. A kiscgazdák pedig tovább is együtt dolgoznak Bethlen Istvánnal az ország talpraállításában. A kiscgazdák nem robbantanak, mert már elég volt a fölforgulásból. Nem a hangos gáncsoskodás hozza rendbe az országot, hanem a nyugodt munka.

Papí szaból! Szovik József reverenda- és cimadakészítő. Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A politikai helyzet a Keresztény-, Kisgazda-, Földmíves- és Polgárpárt e heti nagy értekezletével véglegesen nyugvópontonra jutott. Immár hetek óta folytak a tanácskozások a kisgazdapárt kebelén belül felmerült gazdakövetelések teljesítéséről. s ezek a tanácskozások, amelyeken a kormány szakminiszterei Bethlen István gróf miniszterelnökkel élükön vettek részt,

teljes megértéssel és megegyezéssel végződtek.

Nagyatádi Szabó István képviselte a gazdák kívánságait a földreform, az adózás, a kisüst kérdéseiben s a miniszterelnök és nagyatádi Szabó István megállapodásait megleléssel tette magáévá az egész kisgazdapárt is. Azon az értekezleten, amelyen a gazdakívanságok ügyét tárgyalták, felszólalt nagyatádi Szabó István és előterjesztette *tizenhat pontba* foglalva a miniszterelnökkel folytatott megbeszélések anyagát. Eszerint a kormány és a párt a népies kormányzati irány szemelött tartásával a falu politikájának elősegítésére

a földmíves lakosság politikai és gazdasági megszervezését lehetővé teszi,

a földbirtokreform-törvényt sűrűsösen és eredményesen végrehajtják, a rokkantkérdést rendezik, az adórendszert egyszerűsítik, a vagyonváltásföldek értékesítését újra szabályozzák, a közigazgatási és állambiztonsági szervek előzenységét biztosítják a polgársággal szemben, egyszerűsítik a községi és törvényhatósági közigazgatást, megreformálják a közmunkákra vonatkozó rendelkezéseket, biztosítják a gyűlekezési jogot, megfelelő vasúti tarifapolitikát csinálnak, kiküszöbölik az ipari és mezőgazdasági termények közötti aránytalanságot, törvénnyel szabályozzák a választójogot és végül

a kisgazdapárt belső életét kifejlesztik.

Nagyatádi Szabó István előterjesztéséhez a miniszterelnök hosszabb beszédben járult hozzá, ami természetesen a párt nagy tetszésével találkozott. Ennek adott kifejezést az értekezleten *Marschall* Ferenc, aki a párt nevében hangoztatta a Bethlen István gróf és nagyatádi Szabó István személyéhez való ragaszkodást.

A kisgazdapárt értekezletének eredményét másnap letárgyalta a *minisztertanács* is és ezzel lezáródott a politikai válság, amely jó ideig izgalomban tartotta a politikai köröket. Vannak természetesen most is sokan, akiknek sehogyan sem tetszik, hogy

Bethlen és nagyatádi Szabó István politikai programja a legkisebb részletekben is megegyezik,

s akik azt szerették volna, hogy a kisgazdapárt egysége megrendüljön, mert ilyen módon a maguk szélsőséges céljait akarták volna megközelíteni. Akik így számítottak, nagyon csalódtak. A kisgazdapárt a gazdakívanságok pontokba szedésével leszögezte magát a legközelebbi kormányzati program mellett és ennek megvalósításáért vállalt munkával küzd.

Azok a bizottságok, amelyeket a részletkérdések megtárgyalására kiküldöttek, már működésben is vannak,

így Mayer János elnökletével a jövedelmi és vagyonadó kérdését megvitatták, úgyszintén a kisüst kérdésében is állást foglaltak. A földreform gyorsítására kiküldött bizottság a maga észrevételeit ugyancsak megtette és ezen a héten a válságföldök ármegállapításáról történik döntés. Mialatt az agrárpárt ilyen nagy tevékenységet fejt ki a mezőgazdasági érdekek védelmében,

a nemzetgyűlésen csendben folyik a fővárosi törvényjavaslat vitája.

A szónokok, akik mind a kisebbségi pártokból kerülnek ki, kezdenek már kimerülni, úgy hogy előreláthatóan a vita ezen a héten véget ér.

+MEZŐGAZDASÁG+

Néhány szó Magyarország útjairól.

Irta: Fehér Zoltán

Hazánkban — fájdalom — az utak meglehetősen rosszkarban vannak és még az állami utak között is nem egy akad, amelyiken a közlekedés még mindig igen nehéz és sok vonóerőt igényel. De a hiba onnét ered, hogy a háború és a két forradalom idejében egyáltalán nem gondozta eme utakat senki, azután pedig a majdnem tízéves mulasztást hamarosan helyrehozni nem lehetett, csak lassan, fokozatosan tudják a javítási munkákat végezni, mert hisz jó ideig nem állott kormányunknak kellő pénzösszeg rendelkezésére, most azonban már javult a helyzet és a munkálatok ország-szerte megindultak. Különbön is mi gazdák nem birunk oly hatalommal, hogy az állami utak miként való helyreállításába befolyjunk, legfeljebb kérhetjük a kereskedelemügyi minisztert, vagy a nemzetgyűlést, hogy egyes fontosabb közleke-

Hősök emlékműve Alsónémedin.

Képünk a leleplezési ünnepségről készült. Garai Miklós községi bíró beszédet mond. A szobor Markup Béla szobrászművész alkotása.

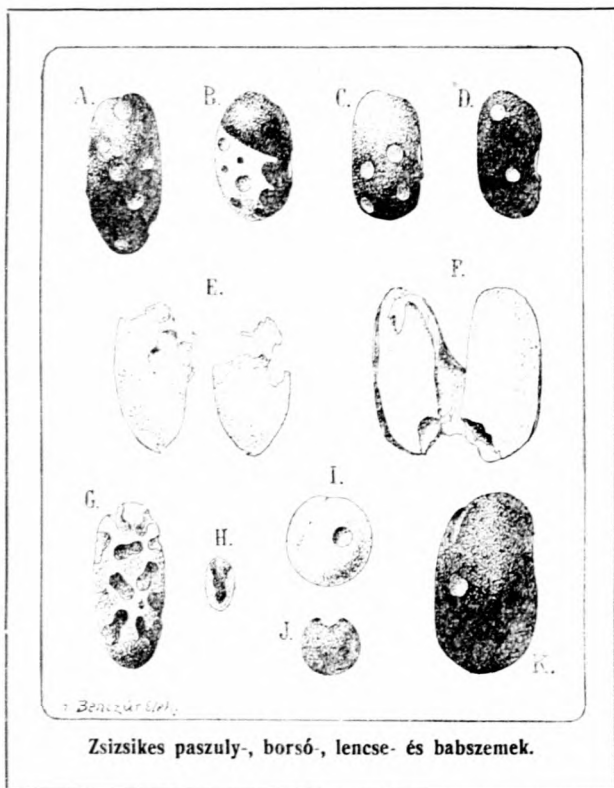
(Beller Rezső fényképe.)

dési vonalat előbb vagy utóbb gyökeresebben készíttesse el, mivel hogy egy-egy vármegye vagy vidék anyagi édekei fűződnek ezen munkálatokhoz.

De az országutakon kívül vannak olyan vicinális út-vonalak is, melyeket csak egy kisebb érdekelttség, egy járás, egy körzet, vagy csak 1—2 község közönsége tart fenn, s melyeknek jókarban tartása teljes egészében az illető gazdaközönségre hárul. Nagy fontossággal bírnak — nemcsak a mezőgazdaságra, de az iparra és kereskedelemre is — azon közlekedési vonalak, melyek a vasútállomásokra, hajóállomásokra, vagy az állami úthoz visznek, vagy pedig egyik községet a másikkal kötik össze, sőt ahol nagyon kiterjedt tanyarendszer van s messze elnyúlik a határ, ott az egyes tanyákat összekötő utak is nagyon fontosak, mert hiszen ha nincsenek használható karban, akkor a mezőgazdasági terményeket piacra vinni és a szükséges anyagokat, tárgyakat stb. hazahozni nem képes a gazdaközönség. Ily esetben nem lehet belterjesen gazdálkodniok a tanyai gazdáknak, mert képtelenek volnának ősszel, vagy télen zöldséget, gyümölcsöt, tejet s tejtermékeket rendszeresen szállítani, hanem rá vannak utalva a külterjes gabonatermesztési gazdálkodásra, mellyel a nyári néhány hónapban át le lehet bonyolítani az egész szükséges közlekedést. Azonban még egy másik nagy hátrány is származik az utak járhatlanságából, t. i. a népművelődésnek megakasztása, a népoktatás hiányossága. Hiszen a gyermekek hónapokon át nem járhatnak iskolába, a gazdák a téli gazdasági tanfolyamokat nem halgathatják és a gazdasági iparokat nem tanulhatják,

a gazdakörök, az oktató intézményeket fel nem kereshetik stb. és mindezzel a mezőgazdasági termelés fejlődése fennakadást szenved s nem érheti el az ilyen vidék a végcél: a többet s jobbat termelést. Marad minden a régiében s azért vannak hazánkban — fájdalom — még ma is oly vidékek, melyeken úgy gazdálkodnak, mint dedapáink idejében s nem naadnak semmit sem a korral. Az út hiánya vagy rosszasága, használhatlansága kerékkötője úgy a közmínt a mezőgazdasági művelődésnek, sőt részben még a vállalatosság és erkölcsstelség is beköszönhet ott, ahol nem járhat a nép az lsten házába, nem vehet részt erkölcsi oktatásokban, tanításokban, szellemi, erkölcsi nevelésben, jó példák látásában, lélekelmelő, hazafias ünnepeken stb.

Hogy mindezen bajokon, betegségeken, hibákon és hiányokon mielőbb s minél tökéletesebben segítsünk, minden közutat lehetőleg jókarba kell helyezni, úgy hogy min-

Zsizensikes paszuly-, borsó-, lencse- és babszemek.

den időjárásban biztosan járható legyen valamennyi. Egyben a munkanélkülieken is segítünk ezzel, mert munkaalkalmat adunk nekik akkor, midőn a legtöbb mezőgazdasági foglalkozás már szünetel.

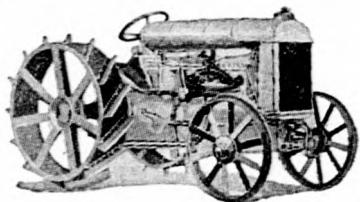
Most, midőn a külső mezei munka szünetében van, s ráér a gazda és hozzátartozói az utak javítására, gondozására, ne mulassza el azt, mert ezzel önmaga és gazdátársai ellen követ el igen nagy bünt.

Néhol már csekély költséggel s nem sok munkával is lehet lényegesen lendíteni az utak jóságán; mert az, hogy egyszerűen néhány karó vagy komp, esetleg sekély barázdá-

szerű árok, vagy egymástól puskaövésnyire álló csenevész fa által kijelölt vonal már útnak tekintetik, nagyon helytelen fogalom. Megfelelő mélységgel s szélességgel bíró árok szegélyezze két oldalról az útnak nevezett közlekedési vonalat, melyen az összes szállításokat lebonyolítani kellene. Az árok nemcsak határjelzője az útnak, hanem a csapadékvíz befogadására és levezetésére is szolgál, hogy maga az úttest minél kevésbé ázzék fel, még huzamosabb esőzés alatt is; de hogy azt minél tökéletesebben elérhessük, az árokból kikerülő földtömeget használjuk fel az úttest felmagasztására, hogy a környezetből kiemelkedő legyen az, s így még megduzzadó belvizek, árvizek stb. alkalmával is szárazon maradjon; másrészt a magas úttest jobban ki lévén téve a szártó szeleknek s napsugaraknak, gyorsabban is szárad ki. Magától értetődik, hogy csak lassan, fokozatosan szabad az út szintjét felemelni sekély rétegekben (15—20 cm.) s minden réteget alaposan le kell sulykolni, dőngetni, nehéz útihengerekkel összenyomni, hogy olyan kemény legyen az egész, mint a régi agyontiprott és taposott út. Ha pedig minden planirozás, egyengetés, eligazítás dacára is képződ-nének az úttesten kátyúk, mélyedések, egyenetlenségek, repedések, barázdák stb., akkor ezeket még keletkezésük napján be kell tölteni, ki kell igazítani, egyenesíteni, hogy a legközelebbi eső már ne találja ott őket s a csapadék akadálytalanul folyhasson — lehetőleg az utolsó cseppig — az árokba s ne maradjon ideje az úttest fellazítására, porhanyítására, sárosá tételére. Vannak külön eszközök, melyek az útegyengetést az emberi kézierőnél gyorsabban elvégzik, ezek az úgynevezett útgyaluk, melyeket nyomon kövessenek az úthengerek. Az így kezelt utak még kemény fedanyag nélkül is járhatók lesznek, csakis az esős időszakban igényelnek nagyobb vontatóerőt s kívánunk több időt bizonyos vonalhossz elérésére. Süppedő homokból álló utat javíthatunk azzal, hogy rá agyagos földet hordunk s így szilárdítjuk az úttestet, de egyben kötjük is a homokot, hogy az ne képezze a szelek játékszerét. Viszont az agyagtalajon levő, úttestre hintsünk homokot, bár csak sekély 5—6 cm. rétegben, hogy a felület ne legyen kökemény s ne rongosítsa a marhaállományunk körmeit, ne képződjenek rajta nagy repedések, melyeken az aprópatájú állatoknak veszedelmes is lehet a közlekedés. Eső után a tiszta agyagos felszín annyira sikossá válik, hogy úgy a jármű, mint az állatok is ide-oda csúsznak és el is esnek, ami esetleg veszedelmes is lehet (még az árokba is belefordulhatnak, lábtörést szenvedhetnek stb.), azonban ha homokburkolat van ilyen úton, akkor mindezen bajok elkerülhetők.

Persze a szilárd útfelület a legjobb közlekedést biztosítja s azért mindenáron arra kell törekedni, hogy még hetes esők s nagytömegű hóolvadások után se lazulhasson fel az út burkolata s abba még a terhes szekér se süllyedhessen be mélyen s az igavonók patái se merülhessenek be. Ezt a fenn vázolt úttesten nem érhetjük másként el, csak úgy, hogyha valami kemény anyaggal fedjük be a felső réteget; ilyen a folyamkavics, az apróra zúzott kötőrmelék, a közsénsalag, téglatormelék, vakolattörmelék stb. Gondunk legyen arra, hogy a fedanyagok ne legyenek nagyon élesek s ne sebezze meg a járó-kelő állatok talpát.

Idővel ez a burkolatanyag is elsüllyed a fellazult úttest mélyébe s nem teljesíti a ráérett feladatot, akkor pótolni kell egy újabb fedőréteggel, hogy kifogástalan legyen az út. Azonban, ha van elég fenntartásra való tőke, akkor állandósíthatjuk az útburkolatot, úgy hogy makadámizáljuk az úttestet, t. i. mint egy 25—35 cm. vastag emberfej nagyságú

FORD HALTENBERGER VILMOS FORD
 autorizált Képviselete
FORDSON-TRACTOR FORD

Petroleummal. SZÁNT-HAJT-CSÉPEL-VONTAT. Petroleummal.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve.
 Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól. Ára ab Triest 636 dollár.

Tel. 66—15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66—15.

termőköreget alapozunk jó erősen lesulykolva s minden közt, hézagot kisebb kövekkel kitöltve, hogy olyan legyen mint a ciklopfal; erre jön 15–20 cm. vastagságú, ökölnyi nagyságú törtkövekből álló réteg, végül erre 5 cm. vastag apróra zúzott kő, vagy apró folyamkavicsréteg. Ilyen út örökös, csak az apró 5 cm.-nyi kavicsréteget kell esztendőnként szükséghez képest pótolni. Hol nehezebb fuvarok haladnak keresztül, ott minden egyes rétegnél a nagyobb méretet kell venni az útsínálásnál.

Műutak azok, melyek kő-, vagy téglá- (klinker- vagy keramit) burkolattal vannak ellátva s a városi utcákhoz hasonlóak, de ezek nagyon sokba kerülnek s nagy (hosszú) utakra nem valók, mert akkor inkább már a keskeny vágányú mezei vasutak mellett törünk lándzsát.

Borok készítése és gondozása.

Irta: Windisch Rikárd dr., gazdasági akadémiai tanár.

I.

Bor néven mindig ama alkohol — borszesz — tartalmú italt értjük, amely a tökéletesen megérett szőlő levéből — a mustból — szesz eszedés s bizonyos ideig tartó gondozás, ászokolás — útján készül.

A borkészítés nyersanyaga tehát az érett szőlő. Ennek kiszajtott leve a must. Van bornak való és asztali, más néven csemegeszőlő. Az utóbbiakból készült borok rendszerint silányak és meg nem felelők. Bornak való szőlők a furmint, a sárféher, a vörös dinka, az olasz rizling, a kadarka, az oportó és még mások.

A bor minőségére befolyással van elsősorban a szőlő-fajta, amelyből készült. De nagyon nagy mértékben függ az a szüret idejétől és annak mikénti végrehajtásától.

A must egyik főalkotórésze a cukor. Ettől sűrű, ragadós és édesízü. A cukorból keletkezik a forrásnál — erjedésnél — borszesz. Minél édesebb a must, annál sűrűbb az és annál több cukor van benne. Minél több cukrot tartalmaz, annál erősebb — nagyobb szesztartalmú — lesz a belőle keletkező bor.

Cukron kívül a mustban savak is vannak feloldva. Ha valami úton-módon lehetséges volna a mustból a cukrot teljesen elvonni, annak íze minden esetben savanykás volna. A rendes összetételű mustban a cukor és a savak egymással megfelelő arányban vannak oldva. Vagyis a teljesen megérett szőlő levében sok cukor mellett aránylag kevés savat találunk.

Rendellenes összetételű, továbbá éretlen szőlő mustjában kevés cukrot és sok savat találunk. Ezért kell borkészítéshez teljesen megérett szőlő, illetve az ilyenek mustját felhasználni.

A szőlőbogyó cukortartalma a szőlő leveleiben készül. Innen vándorol a bogyóba. Míg a levél zöldszínű és nem változtatja színét, addig állandóan készít cukrot, amely a bogyóban gyülemlik össze. Amint a levél színét változtatja, a lüri szára megbarnul és a szőlőszem rancosodni kezd, több cukor már nem képződik. Ha ilyenkor szüreteljük a szőlőt, a legtöbb és aránylag a legjobb bort kapjuk. Kedvező — száraz, meleg, derült — időjárás esetén várunk a szürettel, bevárjuk az utóérést, esetleg a túlérest, illetve a nemes rothadást is. Utó- és túlérestől szőlőből készülnek a peccsenye-, illetve az asszúborok.

A szőlőzúzó áterszített szőlőfürt levét ereszt. Ami lé nem különül el magától a törtkölytől, azt sajtolás útján választjuk külön.

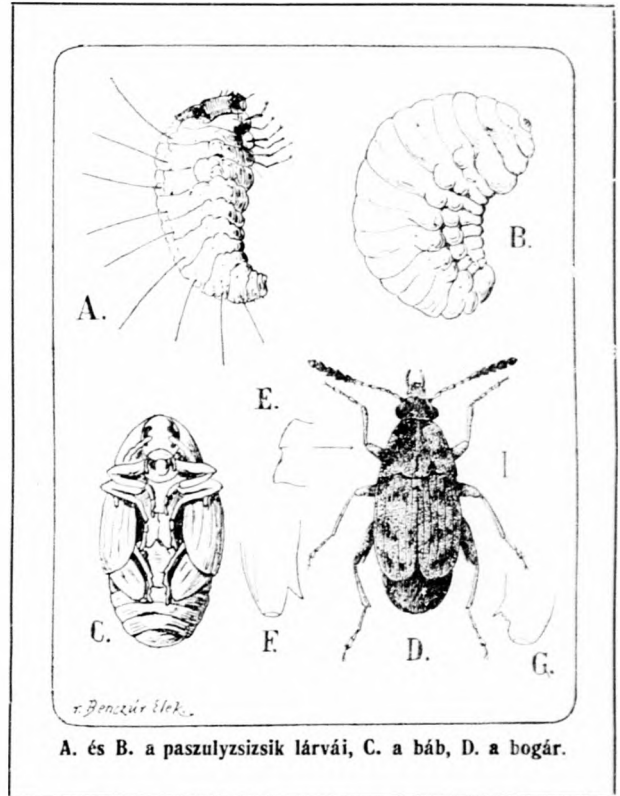
Ha nem túlhideg helyiségben állani hagyjuk a mustot, az hamarosan felmelegszik, megzavarosodik és bizonyos idő eltelte után úgy viselkedik, mint a tűzőn melegített leves. Forrásnak — erjedésnek — nevezzük eme jelenséget. A must ezáltal válik borrá. Forrás közben a mustban lévő cukor eltűnik. Most a cukorból szénsav, borszesz s más erjedési termékek képződnek.

A must forrását, a benne lévő cukor kiejedését a szeszt képező élesztő végzi. A musthoz nem kell az élesztőt hozz-

adni, miután az érett szőlőszem külső bőrén sok élesztő található. Csakhogy az élesztők olyan aprók, hogy szabad szemmel nem láthatók. Ha összezúzzunk érett szőlőszemet, sok élesztő jut ennek levébe, mustjába, ezek meleg helyen gyorsan elszaporodnak, megsokasodnak és megkezdődik az erjedés. Mire pedig ez befejeződött, az elszaporodott élesztő sejtjei is leülepsznek és a seprő egyik részét alkotják.

A mustot borrá változtató élesztő közeli rokona annak az élesztőnek, amit a gazdasszony a kenyérsütésnél és az élesztős — kelt — tészták elkészítésénél használ. Az élesztő-gyárak készítik ez utóbbit, onnan szerzi be a kereskedő, akitől meg a háziasszony megveszi.

A borász mustjának kiejesztésére többnyire azt az úgynevezett vadélesztőt használja, amely a szőlő s általában minden édesízü érett gyümölcs bőrén — héjáján — található. Ha az ilyen gyümölcsöket érett állapotban összezúzzák és mele-

A. és B. a paszulyzsiszik lárvái, C. a báb, D. a bogár.

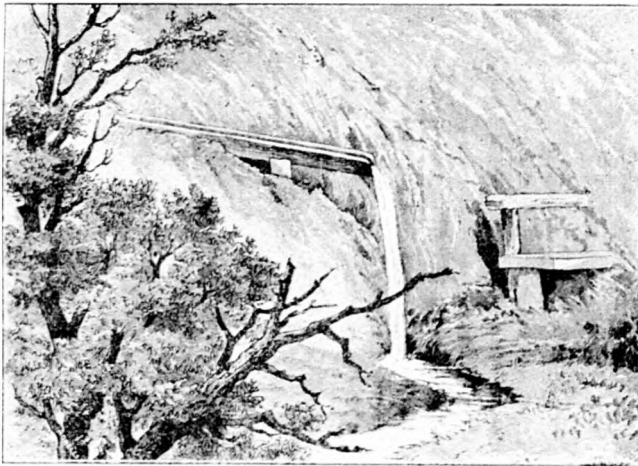
gebb helyen állani hagyják, ez az úgynevezett cefre, élesztő külön hozzáadása nélkül, szesz eszedésnek indul.

A szőlőbogyó héjáján nemcsak szesztkészítő élesztők találhatók, hanem másfélék is, úgy hogy a mustkészítésnél sok mindenféle élesztő kerülhet abba. Különösen az esetben, ha a szőlő nem ép, egészséges, hibátlan, hanem rothadó-félben van, vagy többé-kevésbé már erősen rothadt. Az ilyen szőlőről sok penészgomba, ecet- s más egyáltalán nem kívánatos élesztők jutnak a mustba, illetve az ebből készült borba. Annak részben kellemetlen mellékízt kölcsönöznek, részben pedig — amint elszaporodásukra kedvező körülmények kínálkoznak — azt megbetegítik. Ezért, ha jóminőségű, tiszta, hibátlan ízű, simán kiejedő, betegségre nem hajlamos bort akarunk készíteni a nem kifogástalan szőlőt borkészítésre csak megválogatva használjuk.

(Folytatjuk.)

Az alomanyagok nedvszívó képessége. A jó alomanyag a híg ürülekéből sokat tud felszívni. Rozsszalma 2, tőzeg 12, moha 2–3, fűrészpor 4-szer annyit, mint amennyi a súlyuk. Tehát e szempontból a tőzeg a legjobb alomanyag.

A zsiszik. (Képekkel.) A zsiszik nevű rovarok a hüvelyes-magvak veszedelmes ellenségei. Kártétele abban áll, hogy összeviszza furkálja, sőt tágas odúvá szélesíti meneteit a borsóban, babban, lencsében. Így tönkreteszi a mag tápláló részeit, mivel kereskedelmi értékét csökkenti, esetleg szétrágja a csirát is, mi miatt vetőmagnak nem használható. A zsiszikes magot étkezési célokra senki se vásárolná meg, miért is kénytelenek eladás előtt hántolni. Hántáskor a zsiszik kihull s így a sziklevelek zsiszikmentesen kerülnek a főzőedénybe. A zsiszik-rovar egy 1/2 cm. hosszúságú fehéren pettyezett fekete bogár. Ez a hideg telet a fák kérge alatt, falak, deszkák repedéseiben, a magtári szopredékben vagy a magvakban mozdulatlanul tölti. Mihelyt azonban a tavaszi meleg napok elérkeznek, kibújik rejtekhelyéből és röpködve felkeresi az új vetéseket és tojásait reárajka a még egészen fiatal hüvelyekre. A petékből rövid idő alatt kikelnek a kukacok, melyek a hüvely falán átrágnak magukat s egyenkint befuródnak egy-egy magba. Olykor azonban két kukac nyomul be egyetlen magba. A kukac, mely fehérszínű és erősen ráncos, a fejlődő magban üreget rág és ebből táplálkozza növekszik. Ha már kellőleg kifejlődött, akkor bábbá, majd rovarrá alakul. Összel, a leszedés után, a bogarak egy része a magvakban marad s itt telel át, más is részük kirágja magát és a már fentemlített bűvőhelyeken várja be a tavasz, illetőleg a természet ébredését. Védekezés céljából meg kell akadályoznunk, hogy a tél vagy tavasz folyamán az eltett magvakból a bogár kiszabadulhasson. Ezért tartjuk a magvakat lehetőleg hűvös helyen. Az elvetendő magban a zsisziket fojtsuk meg szénkénnel. A magot evégből tegyük hézagmentes hordóba olyformán, hogy felső 1/3 része üres maradjon. A magvak fölé 1 hektoliter magra 50 köbcentiméter szénkéneget helyezünk tányérban, azután a hordót jól befödjük, köröskörül agyaggal gondosan betapasztjuk. Így az elpárolgó szénkéng átjárja a magvakat és 24 órai állás után biztosan megöli valamennyi zsisziket. Munka közben gyorsan kell eljárni, hogy a szénkéng mérges gázai el ne illanjanak. A tüdőre e gázok mérgesek. Robbanó voltak miatt a közelben pipálni és tüzet rakni nagy veszedelmet jelentene.

Képek elszakított területeinkről.

A Tisza eredete a mármarosí havasokban.

Mikor válasszuk el a kis malacokat? A malac akkor vonható el az anya emlőjétől, mikor már egyéb takarmányokból kellő mennyiség felvételéhez fokozatosan hozzászokott, továbbá fogazata és emésztőcsatornája annyira átalakult, hogy egyéb takarmányból is tud emésztetni és felszívni annyi tápanyagot, amennyire fejlődő szervezetének szüksége van. Ezen időt be nem várni azért helytelen, mert a korai elválasztás következtében a malac hirtelen táplálkozási zavarokkal küzd: elgyengül. Elveszt a malac a tejhúst, fejlődésében pótolhatatlanul visszamarad. Még nagyobb baj az, hogy a körüle és benne (bélcsatornában, tüdőben) élő baktériumok raja kihasználja a csökkent ellenállóképeséget s így egy-kettőre mutatkoznak nála a tüdőgyulladásnak, hasmenésnek stb. malacbetegségnek tünetei. Ot hét tekinthető ama minimális időnek, ameddig a malac okvetlenül reászorul igen könnyen emészthető táplálékra, az anyatejre. Már 6—8 hetes korban elég fejlett fogazata arra, hogy szilárd eleséget is jól előkészíthessen az emésztésre. A legtöbb tapasztalt tenyésztő 8—10 hétig hagyja azonban a malacokat anyjuk mellett, sőt egyesek — hogy a malacok fejlődésének különösen kedvezzenek — még tovább nyújtják a szoptatási időt. Egyébként a szoptatási időtartam megállapításánál az anyák és a malacok tápláltsági állapotát is tartjuk szem előtt. Gyenge malacok maradjanak tovább anyjuk alatt, mert nincs hatásosabb eszközünk egy gyenge állat fejlesztésére, mint az anyatej. Ezért helyes dolog még az egyalombeliek javának korábbi elválasztása, hogy a gyengébbeknek azután több tej jusson. Gyenge, sovány, előhasi, sok malacot szoptató koca alói is előbb vegyünk el a szaroló csapatnak legalább egy részét. Ha a koca évente egyszer malacozik, akkor nyugodtan alatta hagyhatók a malacok 8—10 hétig is. Azonban, ha évente kétszer óhajunk malacoztatni, akkor a malacokat korábban el kell választani, hogy a koca mielőbb bebűgjön és a következő ellésig még legyen elegendő ideje arra, hogy kellő tápláltsági állapotba jusson.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Nemesített gyümölcsfát hol szerezhetünk be? 2. A Képes Néplap megjelenik-e? 3. Ajánlatos-e lóherét arankás here mellé vetni? (Ny. M.) — **Felelet.** 1. Nemesített gyümölcsfa beszerezhető Ungváry r.-t. faiskolájában, Cegléd. 2. Nem jelenik meg. 3. Nem.

Kérdés. Kertemben díszdohányt termeltem, ezt azonban a pénzgyűzők megsemmisítették. Jogos volt-e az eljárásuk? (N. S.) — **Felelet.** Leírásából nem tudjuk megállapítani, hogy mit nevez díszdohánynak. Ha valódi dohányt jelent, akkor az eljárás jogos volt, mert a dohánytermeléshez engedély szükséges.

Kérdés. 1. Apró baromfit hol lehet megfelelő áron értékesíteni? 2. Van-e olyan egyesület, amely erdőőröknek állást közvetít? (D. J.) — **Felelet.** 1. Ha baromiját helyben nem tudja megfelelő áron értékesíteni és nagyobb mennyiség van eladói, lépjen valamelyik fővárosi baromfikereskedővel összeköttetésbe, ezek megfelelő árat fizetnek. 2. Erdőőri állásközvetítő-intézet tudunkkal nincsen, forduljon a Magyar Országos Erdészeti Egyesülethez (Budapest, V., Alkotmány-utca), ahol esetleg tájékoztatni fogják az üresedésben lévő állások felől.

Kérdés. 1. Van-e képes német hetilapunk? 2. Mennyi volt a búza ára 1922 március 10-én és 1923 július 9-én? (S. J., N.-Nagyalásny.) — **Felelet.** 1. «Sonntagsblatt». Kiadóhivatala: Budapest, VI., Ó-utca 12. 2. Vidéki állomáson átvéve a búza ára 1922 március 10-én 2680—2710 korona volt. 1923 július 9-én a 76 kg-os tiszavidéki búza 47.500—47.750 a pestvidéki búza 42.000—42.250 korona volt a budapesti tőzsdén.

Kérdés. 1. Az atya halála után az egyik fiútestvérét lett a ház azzal, hogy az anya halála után 200 K-t fizet a másik testvérnek. Az atya 1915-ben halt meg és az anya is elhalt, követhető-e a kikötött összeg aranykoronában? 2. Vadászfegyverengedély honnan szerezhető be? (Egy előfizető.) — **Felelet.** 1. Igen. A bíróság per esetében aranykoronában állapítja meg. 2. Az engedély a fősolgabirtól nyerhető.

Kérdés. Hol lehet szabadalmaztatni? (Egy régi elő-

fizető, Galgamácsa.) — **Felelet.** A m. kir. Szabadalmi Hivatalnál, Budapest, Erzsébet-körút 19.

Kérdés. Vadászbérlét után fizendő bérösszeg 1922-be pénzben, 1923-ban búzában nyert megállapítást. Ez évben újból akarunk emelni, van-e joguk erre? (Egy hű előfizető, Nemesdéd.) — **Felelet.** Nincs, minthogy 1923. év folyamán a bérösszeg a viszonyoknak megfelelően búzaalapra lett átvéve s így újabb bér emelésnek helye nincs.

Kérdés. 1. Vitézzé avatásomat hol kérjem? 2. Diófáimról a főlöszleges gallyakat melyik hónapban kell eltávolítani? (Csandálpalota.) — **Felelet.** 1. A Vitézi Rend Főszéktartóságától, Budapest, I. kerület, Királyi palota. 2. Augusztusban. A száraz részeket bármikor lefűrészelheti vagy levághatja.

Kérdés. Sógornóm két hónap óta özvegy. Most feleségül vehetem-e? (Egy előfizető.) — **Felelet.** A halálesettől számított 10 hónap eltelté előtt tilos az özvegyasszonynak házasságot kötni. Ezen tilalom alól az igazságügyminiszter adhat felmentést hatósági orvosi bizonyítvány alapján.

Kérdés. Hármán vagyunk testvérek. Tizenhat hold földet örököltünk. Mostohaanyánk egy gyermekrészt özvegyi jogot kér. Jogos-e ez? (Előfizető.) — **Felelet.** Ha a férj korábbi házasságából gyermekek maradtak, úgy a nem nemes férj özvegyének joga van arra, hogy a korábbi házasság alatti szerzeményekből és a férj ősi vagyonából egy gyermekrészt követeljen.

Borszivattyúk, bortömlők, vörösréz főzőüstök, valamint egyéb borgazdasági gépek és szerek legjutányosabban kaphatók Nagy Ignácnál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Kevesebb illetéket fizet, aki bejelenti a haszonbérleti szerződést.

Ismétlően előfordult, hogy a haszonbérleti szerződéseket illetékkiszabás végett a felek nem mutatták be, illetve nem jelentették be s ezért a pénzügyi hatóságok a törvényes rendelkezések értelmében járó felemelt illetéket is megállapították. A pénzügyminiszter most lehetővé kívánja tenni, hogy ezt a mulasztást a szerződő felek pótolhassák. Elrendelte ennél fogva, hogy a bejelentés elmulasztása esetén háromszoros összegben kiszabandó illetékből az egyszerűsített meghaladó részt hivatalból törölni kell, ha a jelentésre kötelezett felek az 1920. január 1-én még érvényben volt, vagy azóta kötött haszonbérleti szerződéseiket az illetékes adóhivatalnál december 31-éig bejelentik és a már leletli bérleti időre járó illetéket befizetik. A bejelentést írásban kell megtenni.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara választmányi ülése.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara az elmúlt héten tartotta meg a nyári szünet után első választmányi ülést, amelyen úgy a nagy- és kisgazdák, mint a gazdatársadalmi központi szervek képviselői nagy számban vettek részt. Az ülésen Almássy Imre gróf elnökölt, aki megnyitójában rámutatott az ideai szomorú természetére, amelyek az amúgy is súlyosan terhelt mezőgazdaság helyzetét még aggasztóbbá tették. Beszéde végén meleg szavakkal emlékezett meg nagyatyái Szabó István volt földművelési miniszter oadaó munkájáról, amelyért minden gazda elismerésére igényt tarthat. Ezután Koós Mihály ügyvezető-igazgató terjesztette elő jelentését, amelyben elsősorban a mezőgazdasági haszonbérékekkel foglalkozott behatóan. A Kamara arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szerződő felek szabadakarata érvényesüljön. Rámutatott azokra a visszasságokra is, amelyek a kisbirtokok körül forognak. Intézkedéseket és védelmet kér a kiszarolt kis parcellák bérbeadására vonatkozólag. A mezőgazdasági hitel ügyét állandó gondjainban tartja a Kamara. A kisbirtokosság számára a községi hitelszövetkezetek erősítésében, a közép- és nagyobb birtokosok számára pedig a körzeti hitelszövetkezetekben látja a Kamara a mezőgazdasági hitel legtermészetesebb szerveit. Elhatározta, hogy a mezőgazdasági hitelszövetkezetek erősítésére a gazdatársadalom minden rétegében széleskörű mozgalmat indít. Koós Mihály előterjesztése után a kamara igazgatóhelyettesének, Marschall Ferenc dr.-nak terjedelmes beszámolója következett egyes vámpolitikai és adókérdésekről. A Kamara aggodalommal látja, hogy a vámtarifája számos tétele kereskedelmi szerződésük nélkül máris életbe lépett. Kifogásolja a fővárosnak a mezőgazdaságot súlyosan érintő amerikai zsír- és húsakcióját. Tiltakozik a főváros azon legújabb terve ellen is, hogy a köveztvám (határvám) felemelésével egy külön városi vámkodexet szerkeszt az állam vámtarifája mellé. Helyteleníti, hogy még mindig nem történt intézkedés a kenyérszerkölcsön-kötvények kibocsátására, sem pedig a kamatszolgáltatás megkezdésére. A mai alakjában teljesen tarthatatlan általános forgalmi adó megfelelő reformját sürgeti. Végül a Kamara titkára, Hatalás Agoston dr. besz. jelentést a folyó ügyekről.

Kulturális és gazdasági kiállítás Vácott.

Oktober hó 18-án nyitotta meg Preszly Elemér dr. főispán Vácott, az állami siketnéma-intézet kétemeletes épületét és udvarát megtöltő kulturális, ipari és gazdasági kiállítást. Utána Steinecker Ferenc dr. egyetemi tanár behatóan ismertette az Országos Faluszövetség sokoldalú munkásságát, mellyel a falu gazdasági és kultúrsvonalát, törekvéseit helyes irányba tereli és egészséges közszellem kialakulását elősegíti. A gazdag és változatos kiállítás különös érdekességei a vadászati diorámák, testnevelési és turisztikai termek és az állami fegyintézet sokoldalú készítményei; Vác fejlett kézmű- és gyáriparának s a hadiárva bõripari szakiskolájának munkái, a kertészet, borászat, mezőgazdasági, művészet és iparművészet, egészségügy csoportjai. A Faluszövetség egyidejűleg udvarszemlét tartott a gazdasági és egészségügyi szempontból legrendesebb kisgazdaházaknál s azok birtokosait oklevelekkel tüntette ki.

Az őszi gabonavetések jól fejlődnek.

A földművelésügyi minisztériumnak legutóbb kiadott jelentése szerint az időjárás túlnyomó részben száraz volt, de az éjjeli hideg egyre erősödik és a fagy gyakoribb lesz, úgy, hogy október 18–20-án már az ország túlnyomó részén általánossá vált az éjjeli fagy. A csekély csapadékmennyiség nagyjából azokon a vidékeken esett, amelyek a nyár folyamán alig részestültek esőben, úgy hogy ezidőszert a talajnak mindenütt meg van a vetések fejlődéséhez jelenleg szükséges nedvessége. Mint-hogy azonban a legutóbbi száraz időjárás a felső földréteget sok helyen meglehetősen kiszáradtatta, a nagy fagyok beállta előtt még egy jó országos esőre és kiadósabb téli csapadékra volna a vetéseknek szüksége. A gazdasági munkálatok közül a tengeri, burgonya, cukorrépa betakarítására és a szüretelésre a száraz időjárás nagyon kedvezett. Az őszi vetések és szántások legnagyobb részét már bevégezték. A többi őszi munkálatok közül még a késői kerti vetemények betakarítása, a trágyahordás és a magtári munkák vannak folyamatban. Az őszi repace kedvező időjárásban igen jól, sőt néhol erősen fejlődött. Több helyről hernyó- és répapogárcskákértelekről érkezett jelentés. Az őszi gabonavetések, ahol korán földbe kerültek, ott szépen kikelték és általában jól fejlődnek. Sok helyen a mezei egerek tesznek kárt bennük. A szalastakarmánykészlet mindenütt elegendő, sőt több helyen bőségesnek mondható. A jószág egészségi állapota általában kielégítő.

Kép a „Falu“ szövetség váli kiállításáról.

Kézimunka-csoport.

A vadon nőtt dohánypalánták miatt indított eljárásokat fellüggesztették.

A kincstár érdekeinek megvédése céljából a pénzügyi hatóságok a multban nemcsak a dobányültetvényesekkel szemben gyakorolták a legszigorúbb ellenőrzést, hanem abban az esetben is eljárást indítottak a gazdáik ellen, ha úgynevezett vadon nőtt dohánypalántákat találtak földjükön. Tekintettel arra, hogy a vadon nőtt dohánypalánták egyrészt jelentéktlenebb mennyiségűek, másrészt pedig nem a kincstár megkárosítására irányuló szándékos termelés, a pénzügyminisztérium Bud János miniszter rendeletére intézkedett aziránt, hogy mindazokat az eljárásokat, amelyeket ilyen esetekben megindítottak, a pénzügyi hatóságok haldéktalanul függeszék fel. A pénzügyminisztérium a legmesszebbmő tárgyilagossággal fogja az egyes eseteket elbírálni, hogy zaklatás és indokolatlan büntetés senkit ne érjen.

Telkes vitézek mezőgazdasági oktatása.

A földművelésügyi minisztérium az idén a telkes vitézek oktatását a téli időszakban nagyobb mértékben rendszeresítette, amennyiben kilenc földműveliskolánál két-két négyhetes mezőgazdasági tanfolyam megtartását rendelte el, melyeken mintegy háromszáz vitéz nyer kiképzést. A tanfolyamokra az egyes földműveliskolák gazdasági körzetében telket nyert vitézek vezényelhetnek, kik hasonló talaj-, éghajlati és közzgazdasági viszonyok között gazdálkodva, a saját viszonyaiknak megfelelő mezőgazdasági oktatást nyernek. A tanfolyamon minden vitéz kis gazdaságának üzemtervét is elkészíti s ennek alapján a földműveliskolák irányítása és ellenőrzése mellett vezeti gazdaságát, mely kedvező körülmények között mintagazdasága is lehet a vidéknek.

Ceglédi gazdák tanulmányútja Mezőhegyesen.

A ceglédi gazdatársadalom harminc tagja a «Falu» Országos Földműves Szövetség vezetése alatt tanulmányútot rendezett Mezőhegyesre. Az állomáson Fáy László főintéző és Böszörményi István dr. titkár fogadták az érkezőket. A belső major megtekintése után a híres mezőhegyesi sertésállományt, továbbá a mintaszerű tehenészetet tekintették meg. A törzsménes megismerésénél Kovácsnay István ezredes, ménésparancsnok a Nonius és Furióso legszebb apaállatok példányait mutatta be. A modernül berendezett kendergyár és a Nonius-fajta csikóménes megtekintése után a gazdaság vezetői felejtethetetlen látványban részesítették a tanulmányút résztvevőit. Almásy József főfelügyelő intéására a csikósok elkezdtek hajtani a mintegy kélszáz darab csikót végig a mezőn. Végezetül a híres cukorgyárat látogatták meg, amelynek teljesen modern berendezése ma már száz vagon répat dolgoz fel. Különösen érdekelte a gazdákat a mezőhegyesi gazdasági vasút berendezése. Mivel az őszi esőzések alkalmával az utak az Alföldön járhatatlanok, a nagyobb terhek fuvarozása a gazdaságokba való ki- és beszállítása nélkülözhetlenné tette a gazdasági vasút létesítését. A ménesintézet gőzmozdonyüzemű gazdasági vasútja 87 kilométer hosszú, 1921. évben a gazdasági iparvasút szállítmánya 57.701 kocsirakomány volt, egy kocsirakomány átlag csak 33 métermázsát vé, közel 2 millió métermázsza szállítmánynak felel meg. A háromnapos tanulságos tanulmányút kitűnő rendezésért Balogh Gyulát, a Szövetség igazgatóját, Szekeres László főtitkárt és Gyuróczy Imre ceglédi gazdasági egyesületi elnököt illeti elismerés.

A szegedi baromfityényszők kiállítását rendezték.

A szegedi baromfityényszők egyesület országos kiállítását rendezett, melynek megnyitására a földművelésügyi minisztert Békési Jenő miniszteri tanácsos képviselte, megjelentek továbbá Aigner Károly dr. főispán, Somogyi Szilveszter polgármester és még számosan. Összesen hétszáz szárnyast és házinyalut állítottak ki. A kiállítást postagalambversennyel kötötték össze.

Az Állatorvosi Főiskola huszonöt éves jubileuma.

Az Állatorvosi Főiskola az elmúlt vasárnap huszonöt éves évfordulóját ünnepelte meg. Az ünnepélyt az egyetemi hallgatók éneklara nyitotta meg a Hiszekegy eléneklésével, majd Hutyra Ferenc rektor rövid összefoglalásban visszajpillantást vetett a magyar állatorvosi szakoktatás fejlődésére és megállapította, hogy a főiskola további fejlesztése annál szükségesebb, mert a szomszéd államok nagy erőfeszítéseket tesznek saját iskoláik fejlesztésére és máris veszélyeztetik eddigi fölényüket ezen a téren. A megnyitó után Schandl Károly miniszteri hatáskörrel megbízott államtitkár hosszabb beszédben méltatta az Állatorvosi Főiskola működését és kijelentette, hogy a huszonöt éves évforduló alkalmával megbecsülésének ad kifejezést, melyet a magyar közgazdasági élet érez a főiskola tanárai iránt. Már a legnagyobb magyar, Széchényi István gróf, helyes irányban látta, hogy a közgazdasági élet legerősebb biztosítékát, az állategészségügyet kell felkarolni. Neki köszönhetjük azt, hogy a szomszédos országok részéről állategészségügyi nézőpontból irántunk mindig nagy bizalom nyilvánult meg. Mostani nyomorúságunkban is 730 millió aranykoronát képvisel állatállományunk s tisztában vagyunk, mivel tartozunk ezzel a kincessel szemben. Végül ünnepélyesen kijelentette, hogy a földművelésügyi kormány mindig fogja tudni kötelességét és a megcsontított haza erőihez képest támogatni fogja az Állatorvosi Főiskolát. A beszéd elhangzása után felavatták a tiszteletbeli doktorokat. A rektor első helyen Darányi Ignác volt földművelésügyi minisztert, majd együttesen Breuer Albert székesfővárosi állategészségügyi főtanácsost, Fokányi László állategészségügyi főfelügyelőt és Plösz Béla udvari tanácsost, nyugalmazott főiskolai tanárt avatta fel, míg Uhlyarik Titusz állategészségügyi főfelügyelőt és Cselkó István gazdasági akadémiai tanárt, valamint kilenc külföldi kiválóságot a díszoklevél megküldésével értesítik a kitüntetésről. A tiszteletbeli doktorok élén Darányi Ignác nyugalmazott miniszter mondott köszönetet a magas kitüntetésért.

Kitüntetett mezőgazdasági munkás.

Felsőmocsolád községben Kacsokovics Zoltán földbirtokos uradalmában mintegy ötven éve teljesített hűséges szolgálatot Csatos János volt uradalmi gazda. A földművelésügyi miniszter díszoklevéllel és 100.000 K jutalomdíjjal tüntette ki. Csatos János a tavasz folyamán meghalt s így a kitüntetést már csak a család vehette át. Sey Oszkár járási főszolgabíró megható beszéd kíséretében nyújtotta át az oklevelet és a jutalmat az elhalt özvegyének.

Esztergomba helyezték a falatlovárosi és hidasligeti erdőgazdasági iskolákat.

A földművelésügyi miniszter a román megszállás következtében a Temesvár melletti Vadászerdőből menekülni kényszerült és ideiglenesen Tatatóvárosban elhelyezett magyar királyi gazdasági iskolát, valamint a hidasligeti magyar királyi erdőőri és vadőri iskolát Esztergomba helyezte át. A tanítás az 1924—25. tanévben már Esztergomban lesz.

A Faluszövetség tízmillió adománya testnevelési célokra.

A Faluszövetség váci kiállítása s az ezzel kapcsolatos turista vándorgyűlés és testnevelő sportünnepély alkalmából Bodor Antal dr. igazgató az Országos Faluszövetség nevében ötmillió koronát ajánlott fel egy országos cserkész vándorzászló költségeire, miután a nyiregyházi kiállítás alkalmából a szabolcsmegyei leventegyűlés részére ugyancsak ötmillió koronát juttatott vándorzászló céljaira. Továbbá egymillió koronás pályadíjat tűzött ki a Faluszövetség a turistaságot széleskörben ismertető és megkedveltető legjobb propaganda cikkek jutalmazására, amelyek egy éven belül bármely napilapban vagy folyóiratban megjelennek.

November 6-án lesz az első országos vásár Pápa-teszteren.

Pápateszter község november 6-án tartja első országos állat- és kirakodó vásárát. A vásár igen nagyméretűnek ígérkezik, mivel nemcsak a helybeli és környékbeli lakosság vesz azon részt, hanem a fővárosi kereskedők köréből is igen sokan keresik fel. Ugyanezokor Pápateszter kultúrnapot is rendez, melynek programja elűt az eddig ismert kultúrnapoktól. Az ünnepnek nagyobb jelentőséget ad az, hogy megjelenik a községben Schandl Károly dr. miniszteri hatáskörrel felruházott államtitkár és Steinecker Ferenc dr. a Faluszövetség ügyvezető elnöke is.

Eiőleplelések a földművelésügyi minisztériumban.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Kozma István miniszteri tanácsosnak a helyettes államtitkári címet és jelleget, Gally Kálmán dr. miniszteri tanácsosnak pedig a helyettes államtitkári címet adományozta.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének választmányi ülése.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóválasztmányára Kosinszky Viktor egyesületi elnök vezetésével az elmúlt héten ülést tartott. A választmány az idei termelés eredményét sokkal rosszabbnak tartja, mint a tavalyit. Az értékesítés lehetősége teljesen a belfogyasztásra van alapítva. A városokban levő fogyasztási adók és közvetítvámok teljesen lehetetlenné teszik a fogyasztást, mert a termelési ágakat száz százalékkal emelik. A külkereskedelmi szerződéseket megkötését különösen a jövő évi termés értékesítése szempontjából tartja sürögősen az igazgatóválasztmány és ebben az ügyben épen úgy, mint az előbbiben, sürögősen eljár. Foglalkozott az igazgatóválasztmány a szőlősgazdák hitelével és különösen azzal a kérdéssel, milyen módon lehet a hathónapos gazdaváltókat a Nemzeti Banknál meghosszabbítani. A szénkéneghérségekben az egyesület megnyugtatólag vette tudomásul az állami megbízott kijelentését, amely szerint a szénkéneghégyártás kellő mederben fog haladni és így remény van arra, hogy a külföldi verseny idővel elmarad. Az ülés elején napirend előtt felolvasták nagyatyádi Szabó István földművelésügyi miniszter levelét, melyben elbücsüzt az egyesülettől.

Csernoch hercegprímás ötven éves papi jubileuma. Machovich Gyula dr. esztergomi és Mészáros János buda-pest érseki helytartók körlevelet intéztek az esztergomi főegyházmegye világi és szerzetes papságához, amelyben a hercegprímás ötven éves papi működését méltatják és elrendelik, hogy a főegyházmegye minden templomában kellő időben hozzák a hívek tudomására a szószékről a hercegprímás ritka jubileumát. November 17-én este 7 órától 8 óráig, mint a jubileum előestéjén, a templomok összes harangjai meghúzóandók, november 18-án pedig Te Deum ünnepi szentmise tartassék, amelyre a világi hatóságok is meghívandók. A hercegprímás aranyisméjét november 18-án a lipótvárosi Szent István bazilikában fogja elmondani.

A novemberi lakbér. A lakástörvény és a rendeletek úgy intézkednek, hogy a lakások és boltok bére negyed-évenként bizonyos százalékkal emelkedik. Különbség van azonban a fővárosban és vidéken fizetett bérek tekintetében, mert a vidéken a közüzemi pótlék helyenként változik. Vidéken az alpbéret megszorozzuk az alábbi szorzószámokkal, amelyben a kincstári haszonrészesedés és közüzemi pótlék is már be van foglalva. Ha a helyiségben csak vízvezeték van, a lakásnál a szorzószám 3867,5, üzletnél stb. 7735. Ha a helyiségben vízvezeték és csatornázás is van, a lakásnál a szorzószám 4037,5, üzletnél 7905. Ha a városban sem vízvezeték, sem csatornázás nincs, a lakásnál a szorzószám 3527,5, üzletnél 7395. Ha a községben sem vízvezeték, sem csatornázás nincs, a lakásnál a szorzószám 3357,5, üzletnél 7395.

A hollandiai üdültetési mozgalom vezetőjének temetése. Az igaz és őszinte részvételnek bensőséges megnyilvánulása mellett temették el a Kerepesi-temetőben *Van Vredenburg* Vilmosné bárónőt, aki Hollandiából eljött hozzánk és megteremtette a magyar gyermekek hollandiai üdültetését. A temetésen a kormányzóné, a miniszterelnök felesége, úgyszintén a kormány és a nemzetgyűlés képviselőjével az élen megjelent valamennyi társadalmi egyesület és jótékony intézmény képviselője. És a mintegy húsz-ezer főnyi közönség soraiban ott voltak mindazok, akik érezték a hollandiai üdültetési mozgalom áldásait: a szülők és gyermekek egyaránt. A gyermekek ezrei virággal kezükben álltak sorfalat az úton, amerre a temetőben a halottakocsi elhaladt. *Ravasz* László református püspök költői szárnyalású búcsuzót mondott. A sírnál a hűdai dalárda énekel gyászenéket és holland nyelven *Szabó* Aladár lelkész, *Huszár* Gyula a Gyermekvédő Liga, *Kuyper* Johanna a Hollandiai Zentralkomitee nevében és egy kis-leány a magyar gyermekek nevében búcsuzott az elhunyt jövevőtől. Amikor a sírdombot teljesen elborították a koszorúk, a sok ezerfőnyi gyermek elvonult a sír előtt és virágot szórt reája. Mire az utolsó is elhaladt, valóságos virágerdő borította a nemesszívű hollandiai asszony sírját.

Németországban új választásokat rendeltek el. A német kormány elveszítette parlamenti többségét s ezért *Marx* kormányelnök a kancellártól a birodalmi gyűlés feloszlatását kérte. Ez meg is történt s a választási harcok máris nagy erővel indultak meg. A németországi kommunisták sok mandátum elvesztésétől tartanak, annál is inkább, mivel több képviselőt, kiket valamilyen bűncselekmény miatt elítéltek, most, hogy mentelmi joguk megszűnt, *kénytelenek megkezdni büntetésük kifizetését.* Többen a büntetés elől külföldre menekültek. *Höllein* képviselőt, a kommunisták legvéresebb száji agitátorát, letartóztatták. A német kormány reméli, hogy a választásokon, amelyet december elején tartanak meg, sikerül többséget szereznie.

Plébános mint tüzoltó. *Egerszalók* községben tüzzel játszó gyermekek vigyázatlansága folytán *Erdei* János gazdálkodó szérűjén kigyulladt a szalmakazal. A könnyen veszélyessé válható tűz oltására *Káplár* Ágoston plébános vezetése alatt sietett a falu népe. A plébános maga is fáradhatatlanul közreműködött az oltásnál s gyors munkájának köszönhető, hogy a tüzet idejekorán sikerült elfojtani. *Egerszalók* népe most még nagyobb szeretettel veszi körül eddig is népszerű plébánosát, aki bebizonyította, hogy jóban-rosszban együtt érez hűveivel s a veszedelem óráján is helyén van a szíve.

A tápligörgyei hősök emléke. Szép ünnepség keretében leplezték le Tápligörgyén a világháborúban elesett hősök emlékére emelt szobrot, mely *Siklody* Lőrinc alkotása. Az ünnepély jelen voltak: vitéz *Csécsei-Nagy Imre* altábornagy, *Isépy* Aladár ezredes, *Hófer* Ferenc szolgabíró. Az ünnepi beszédet *Viczian* István h. államtitkár, a kerület nemzetgyűlési képviselője tartotta. A szobrot az előjáróság nevében *Turák* István községi főjegyző vette gondozásba.

Tekintetes Ecclesia Harangművek Részvénytársaság, Budapest! A harangok szerencsésen megérkeztek s azokat f. évi október 19-én a megáldás után a toronyba minden fennakadás nélkül elhelyeztük. A harangok művészi kivitele, szép formája s kellemes hangja mindnyájunknak nagy meglepetést s igaz benső örömet szerzett. Midőn ezt szíves örömmel hozom tudomására, egyúttal az egyházközség nevében a *Tekintetes Harangművek Részvénytársaság*nak köszönetet mondok. Somlyóvársárhely, 1924. okt. 20. Kiváló tisztelettel: A róm. kath. Egyház nevében: *Antal* Lajos s. k., esp.-plébános.

Új munkástelep Ózdon. Az elmúlt vasárnap avatták fel *Ózdon* nagyszabású ünnepély keretében a Rimamurányi Vasmű-Társulat ózdi acélgyáranak kultúrházát, színházát és Kisfaludi-telepét. A kultúrház felavatásával egybekapcsolva ülték meg az Ózdi Olvasó-Egylet negyvenéves jubileumát. Az ünnepély után díszbéd volt, delután pedig a vendégek megtekintették a Kisfaludi-telepet, ahol 86 csinosan épült házban 136 munkáscsalád jut otthonhoz. Este az új színházban díszelőadást tartottak.

Halalos csónakázás. *Pless* György budapesti vizsgálóbíró pécsmegyeri szőlőjében látogatóban volt *Mirbach* Oszkár gróf és *Pollák* Emil gimnáziumi tanár. Este csónakon keltek át a Dunán, hogy *Gödön* vonatra ülve, a fővárosba utazzanak. Már a Duna közepén voltak, amikor a gróf kutyája a vízbe ugrott. *Mirbach* a kutya után kapott, de olyan szerencsétlenül, hogy a csónak egyensúlyát veszítette, felborult s utasai a Dunába estek. *Pless* bírónak és *Paksi* csónakosnak sikerült a csónakba kapaszkodni, amely velük több kilométernyi utat tett meg. Segélykiáltásaikra a partról egy csőz csónakkal hozzájuk evezett és kimentette őket. *Mirbach* Oszkár gróftól és *Pollák* Emil tanárt azonban nem sikerült megtalálni. A két szerencsétlen ember a sötétben bizonyára nem tudott a csónakhoz jutni és elmerült. Holttestüket még nem találták meg.

Szerencsétlenség az ujjpesti bikaviadalon. Az ujjpesti labdarugó pályán az elmúlt héten a Budapesten időző spanyol toreadorok *bikaviadalt rendeztek*, amelyen csaknem végzetes baleset történt. Az egyik bika ugyanis szarvára kapta *Pedruccio* *Asin* espadát s *felhasztotta a bal lágyékát.* Az espada, miután sebét a mentők bekötötték, *visszament a porondra* és megkúzdott a bikával. A közönség lelkes tapsal ünnepelt a vakmerő toreadort.

Éliás, a kegyeletstört. *Nagykállónak* egyik nevezetessége, hogy ott született a nagyhirű *Simonyi* József öbester, a legvittezebb huszár. A szülőház falában emléktábla hirdette a vitéz öbester emlékéit, ezt a táblát azonban negyven évvel ezelőtt a ház akkori tulajdonosa, *Reichmann* Éliás levétette és az épületben levő korcsmájában a tűzhely alapkövének használta fel. E kegyeletstörtés csak most derült ki s *Mikecz* István alispán elrendelte, hogy a történelmi emléktáblát állítsák vissza az épület falába. Ha pedig a ház az emléktáblával való megjelölése nem alkalmas, úgy a vármegyei múzeumba szállítandó be a tábla megőrzés végett.

Az «Ecclesia» Harangművek Részvénytársaság t. Igazgatóságának, Budapest. A nagyharsányi református Egyházközség presbitériuma készséggel és örömmel tesz bizonyosságot arról, hogy az egyházközség részére a fenti Részvénytársaság által szállított három harang («A», «Cis», «E»), úgy a csinos és tetszetős kidolgozás, mint azoknak egyenként való tisztá, szép hangja és gyönyörű harmóniában való egyesülése által, az egyházközség összes tagjainak teljes melegeledését érdemelte ki. Úgyszintén elismerésre méltó a pontosság, lelkiismeretesség és koncilians viselkedés, melyet a cég ezen ügy lebonyolítása egész tartama alatt tanúsított. A presbitériumnak 1924 október 5-én tartott gyűléséből. *Püspöki* János s. k., gondnok, *Biró* János s. k., gondnok, *Szabó* Károly s. k., ref. lelkész.

Negyedszázados jubileum a Hangyánál. *Mocsary* Elek, a «Hangya» cégvezetője, huszonöt év óta közszerethelyen álló tisztviselője az intézetnek. A negyedszázados évforduló alkalmából a «Hangya» tisztviselő kara szeretetteljes háziünnepséget rendezett a jubiláns tiszteletére. A Hangya igazgatóságának jókívánságait *Balogh* Elemér vezérigazgató és *Dömötör* László dr. ügyvezető-igazgató tolmácsolta. *Sipőcz* László cégvezető a tisztviselői kar nevében köszöntötte az ünnepeltet, egyben átnyújtotta a kartársak ünnepi ajándékát. Mintegy negyven környékbeli Hangya-szövetkezet kiküldötteinek élén *Kálmán* János, a pátyi szövetkezet elnöke, a Hangya felügyelő-bizottság tagja, fejezte ki a falusi «Hangyák» üdvözlését s jókívánságait *Mocsary* Elek iránt.

Fotografálás közben — a halálba. A szombathelyi terepályaúdvarton halálosvégű szerencsétlenség történt, amelynek áldozata *Kiss* Zoltán 53 éves szombathelyi lakos, nyugalmazott takarékpénztári főkönyvelő, a szombathelyi leánykereskedelmi iskola tanára. *Kiss* szerencsétlen módon a Szentgotthárdról jövő gyorsvonat elé került. A mozdony elütötte és a szomszéd vágányon lassú mozgásban levő nagykanizsai gyorsvonat elé dobta, amely mindkét lábaféjét levágta. Azonnal meghalt. *Kiss* Zoltán kiváló amatőr fényképező volt. Több fényképezési szakkönyvet írt és fényképezési gyakorlati könyvet nemcsak Magyarországon, hanem a külföldön is ismerik. Számos kiállításon vett részt és sok díjat nyert. Holtteste mellett ott találták fényképezőgépét, amiből arra lehet következtetni, hogy a vasút mentén fényképfelvételeket akart készíteni és eközben érte a katasztrófa. *Kiss* rövidlátó volt és nagyot hallott. Valószínű, hogy emiatt nem vette észre a gyorsvonat közeledését.

TRÉFÁK

Ne essen messze az alma a fájától.

Börtönfelügyelő: No, vén tolvaj, itt a távirat, kisia lett a feleségének. Hát mit fog nevelni belőle?

Vén tolvaj: A gyerek maradjon az apja mesterségénél. Zeneszerző lesz belőle.

Törvényszéken.

Bíró: Ön azt mondta a vádlotról, hogy «hulla». Mi a megjegyzése erre a sértésre?

Vádlott: Nagyságos elnök úr, kérem a bizonyítás kiegészítését.

A jószívű cigány.

Bíró: Hej, te komisz cigány, hát már megint libát loptál?

Cigány: Jáj, kezsit csokolom, naccságos bíró úr, a jószágomnak vágyok ázs áldozsátá. Olyán árvá, olyan elhagyottot vót ázs á segin kis iibá... *megesett rájtá á sivem.*

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(A rejtély beküldőjének neve elkallódott.)

2. Betűrejtvény.

(Beküldte Szűl István Hódmezővásárhelyről.)

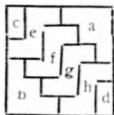
3. Pótlórejtvény.

— öny — ab — ene — nya — r
— röm — gyog — ob — ó — ulya

(Beküldte Jeney János Soltról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 46-ik számunkban közöljük.

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Négyzetrejtvény:

2. Betűrejtvény: **Ne csak olvassuk, hanem terjeszszük is a „Vasárnap”-ot.**

3. Betűrejtvény: **Kérdőrevonás.**

Megfejtették: Ifj. Albert József, Jámbor Sándor, Nagy Sándor, ifj. Éva Béla, ifj. Sándor József, Nagy János, Marosi Ferenc, Szlavkovszky Jolán, Kiss Elek.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Albert József (Szentjakabfa), Nagy Sándor (Bajna), Nagy János (Vászoly), Marosi Ferenc (Dombóvár), Kiss Elek (Fülöpszállás).

A 41-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 26-án.)

Gabonavásár. 76 kilogrammos tiszavidéki búza 447.500—452.500, pestvidéki dunántúli búza 455—450.000, 78 kilogrammos tiszavidéki búza 455—460.000, egyéb 452.500—457.500, rozs 427—430.000, takarmányrépa 400—420.000, sorárpá 480—510.000, köles 260—270.000, zab 390—405.000, tengeri 365—375.000, repce 650—670.000, korpá 225—230.000 K métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétsizéna, másodrendű ó 96—125.000, harmadrendű csomagolásra 45—95.000, sarjuszéna 80.000, muharszéna 130—160.000, lucernaszéna 200—220.000, zabosbükönyszéna 150—160.000, takarmányrépa 40—50.000, alomszalma 60—77.000, zsúpszalma 110—125.000 korona métermázsánként. Zsúpszalma, 1 kéve 4000—5000 korona. **Műtakarmánypiac.** Takarmányliszt 3000, konkoly 2100, répaszlet 1300, olajpogácsa 3000, extrahált liszt 1500, malátacsira 2300, malátatörköly 3000, szárított moslék 3200, lótap 1400 korona kilogrammonként.

Vetőmagvak. Fehérbab 520—540.400, tarkabab 470—500.000, baltacimmag 450—480.000, viktóriaborsó 430—450.000, tavaszi büköny 270—290.000, cirok 200—240.000, csibehur 300—320.000, csillagfűrt 280—300.000, fehérheré 5.500.000—6.200.000, kendermag 600—700.000, fehér köles 320—340.000, szürkeköles 250—270.000, köles, paprika 280—300.000, kisszemű lencse 350—450.000, nagyszemű lencse 750—800.000, lóbab 280.000—320.000, lóacremag, nyers, nagyaránkas, nem tisztítható 2.800—3.200.000, lóheremag, nyers, nagyaránkas, tisztítható 3.200.000—3.500.000, lóheremag, nagyaránkas 3.600.000—4.000.000, lóheremag, fehér ólomzárólt 4.300.000—4.700.000, lóheremag, vörös, ólomzárólt 4.100.000—4.500.000, lucernamag, nyers, nagyaránkas, nem tisztítható 2.000.000—2.200.000, lucernamag, nyers, nagyaránkas, tisztítható 2.400.000—2.600.000, lucernamag, nagyaránkas 2.800.000—3.000.000, lucernamag, fehér, ólomzárólt 3.500.000—3.700.000, lucernamag, vörös, ólomzárólt 3.300.000—3.500.000, mák 1.500.000—1.600.000, muharmag 300—320.000, napraforgó 350—400.000, nyúlzapuka 2.200.000—2.600.000, tatárka 340—350.000 K métermázsánként.

Vágómarhavásár. Legjobb minőségű ökör 18.000—21.000, kivételesen 21.500—22.500, középminőségű 13—17.500, gyengébb 8—12.500, jobbminőségű bika 16.500—20.500, kivételesen 20—21.000, gyengébb 7—16.000, bivaly 7.500—12.500, jobbminőségű tehén 15.500—20.500, kivételesen 21—21.500, gyengébb 8—15.000, kicsontozni való marha 6—8.000, növendékmárha 7—15.000 K kilogrammonként elősúlyban. Minthogy a felhajtás a szükségletet meghaladta, a vásár irányzata rendkívül vonatott volt és az árak a közép és gyenge minőségeknél kilogrammonként 53 koronával, egyes esetekben még többet is csökkentek.

Sertésvásár. Könnyű sertés 25—28.000, közepes 26.500—28.500, nehéz 27.000—29.000 korona kilogrammonként elősúlyban.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 5800—6000, tejszínhab 48—50.000, tejfel 22—25.000 korona literenként, vaj 60—70.000, nagyban 57—67.000, tehéntúró 14—18.000, juhtúró 36—55.000, ementáli kicsinyben 75—90.000, nagyban 50—64.000, gróji kicsinyben 50—70.000, nagyban 36—45.000, trappista kicsinyben 42—50.000, nagyban 26—32.000 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 1500—4000, petrezselyem 800—2500, kalarábé 2500—3000, vörösnagyma 2400—3500, fokhagyma 10.000—20.000, cékla 2000—4000, fejeskáposzta 1400—2500, kelkáposzta 2000—5000, fejjeszaláta 6000—10.000, rózsburgonya, kicsinyben, kilogrammonként 2400—2800, nagyban, métermázsánként 210.000, fehérburgonya, kicsinyben, kilogrammonként 1600—2000, nagyban métermázsánként 120—130.000, uborka 8—900, zöldpaprika 300—500, tök 1200—1800, zöldborsó 15.000—25.000, karfiol 6—20.000, zöldbab 6000, torna 8—30.000, sóska 2000—4000, spenót 2500—4000, csampiongomba 50—70.000, alma 5000—18.000, birsalma 3000—9000, körte 10—30.000, szőlő 12—26.000, dió 14—20.000, gesztenye 8—14.000 korona kilogrammonként.

Bor. A helyzet változatlan. Némi érdeklődés mutatkozik a kereskedelem részéről, de ez is minimális és inkább öbörökben. Új borokt kinálnak: Szedet árút 8000 koronától kezdve, urasági tételeket 9 000—12.000 koronáig seprősen, állomásról. Tokajhegyalján folyik még a szüret. A minőség igen jó, de a mennyiséget illetőleg ott is csaldták a termelők.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 október hó 28-án. 1 angol font 340.000 K, 1 dollár 76.660 K, 1 francia frank 4036 K, 1 cseh korona 2278 K, 1 román lei 434 K, 1 szeb dinár 1103 K, 1 osztrák korona 108 K, 1 olasz lira 3311 K, 1 svájci frank 14.805 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0.0068 svájci frankot fizettek. — **Arany- és ezüstpénzek:** Husz-koronás arany 335.000 K, ezüst forintos 17.000 K, ezüst koronás 6200 K.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjly Imre dr.**
Felelős kiadó: **Bak Imre.**

AZ ALVÓ VÖLEGÉNY

Elbeszélés. Irta: Zsoldos László.

(11. folytatás.)

— Takarítani kell — szólt közbe az asszony.

— ... no, meg aztán kilencre el kell mennünk a város-házára. Hát te még át sem öltöztél, Magda? Csak iparkodjál! — És megint az alvó völegényhez, most már a vállát rázza:

— Rudolf! Rudolf! Nyolc óra elmúlt. Elkésél az eskü-vöről! Rudolf! Az esküvőről!

Beszélhetett annak.

Rudolf csak hortyogott tovább rendületlenül. Három-szor huszonnégy óra óta nem aludt a lelkem egy szemét sem, csak folyton ivott. Hát teljes lehetetlenség volt fölébrednie, most, amikor végre elnyomta az álom.

Kecskéssy már megjárta a polgármesteri hivatalt, ki-állította a beleegyező apai nyilatkozatot, kijárta a diszpenzációt, bejelentette délelőtti tizenegyre az esküvőt, — Rudolf csak aludt és hortyogott tovább.

Délelőtti háromnegyed tizenegykor aztán apa és fiú föl-emelték az álomba merült testet, hogy majd úgy állítják talpra valahogy. Nem ért semmit. Rudolfinak egy gondol-
latnyi időre, mintha megrebbeint volna a szempillája, hanem olyan földi erő nem volt, amitől ki bírta volna nyitni a szemét. Csupán a hortyogása szűnt meg, amikor lemondván a meddő kísérletről, Kecskéssyék visszaroskaszották a diványra.

A családon már kezdett mutatkozni valami furcsa, kínos idegesség. Magda, aki már tíz óra óta a legszebb s mond-
juk mindjárt hozzá: egyetlen utazóruhájába öltözködve, leste lázas izgalommal, hogy mikor ébred föl már gróf Baldingen, leült a sarokba egy rosszlábú székre s szégyenében és harag-
jában keservesen zokogott. Hasztalanul. Rudit még a meny-
asszonyi könnyek sem tudták fölébresztetni.

Delet harangoztak. A két tanu, akiket megkértek, hogy várjanak a szomszéd sörházban, mert Kecskéssyéknek a szemük sült volna ki, ha a két úr feljött volna s meglátta volna a divánvon, szinte élettelenül alvó völegényt, mondom, a két tanu feluzent, hogy talán jobb lenne, ha másnapra halasztanák az esküvőt? Akkoráig biztosan a völegény is jobban lesz (mert azt föllentették neki, hogy a gróf igen rosszul érzi magát). Jó, jó, — tépte a haját Magda — holnap, holnap?! Én nem bánám már azt sem, ha minden holnapra maradna, de mi lesz akkor a harmadfélmillió örökségből?! Elkaparintja az orrunk elöl a bátyja! Nem igaz, Zolti? Ugy-e, azt mondta. Neked is, papa! No látod?

Harmadfélmillió korona, roppant nagy pénz. Ezért még a lehetetlent is meg lehet kísérlni. Zolti tehát kapta a teli vizesüveget és tartalmaz szép kíméletlenül a nyaka közé öntötte Baldingen grófnak.

Semmi eredmény. Az alvó hadnagy rugott egyet-kettőt, megrázta a fejét, mint a kutya, ha kiúszott a vízből és aludt tovább.

Délután hat óra felé, amikoráig már minden remény-sége elveszett annak, hogy az alvó fakir még ezen a napon megköthesse Magdával a házasságot, Kecskéssy Géza félre-hívta a másik szobába a feleségét:

— Mit gondolsz asszony, nem lenne legjobb ezt az egész nagy gróft kilöknöni innen a nyakánál fogva?

A Berbeőtz-leány a szemöldökét tologatta fölfelé.

— Utóvégre — szólalt meg halkán — te hívtad föl.

Te mondatd neki, hogy jöjjön. Ahelyett, hogy hazaküldted volna, hogy menjen aludni.

A mérnök a tarkójához kapott.

— Szóval, hogy most már én vagyok az oka, hogy ez az ember mostan itt alszik a nyakunkon!

— De kérek, édes Géza...

— Már bocsáss meg, fiam, de...

— De hogy állíthatz olyasmit, hogy...

— Ugyan, papa, kérek.

— Ugyan, papa, kérek (— ütötte be Zolti az orrát a hálószerbába)...

Erre aztán mind a ketten rátámadtak, mert hát csak-
ugyan ő hozta a bálba, meg úgyszólván a házhoz is a gróft.

— De nem én altattam el — védekezett a tartalékos huszárhadnagy. — Mit tehetek én arról, ha Magda olyan jól tudja szórakoztatni a völegényt, hogy egész nap nem lehet lelket verni bele?

Magda, mert neki is meg kellett hallani ezt a csufoló-dást, csak sírt tovább csöndesen kint az ebédlöben. Bár az asztal fölött már régen égett a lámpa, észre sem vette, hogy Pista a tizenhárom éves polgárista öcskös, nagy ravaszul odasompolygott a diványhoz és egy libatollal szemtelenül elkezdte babrálni az orrát.

Egyszerre csak a gróf nagyot prüsszent és felugrik a diványról:

— Micsoda hrossz thhé...?!

Nem mondta tovább, mert Magda hirtelen felugrott a kuckóból és síró képpel pergült oda hozzája:

— Rudolf! Nem... ezt nem érdemeltem meg magá-tól, Rudolf!

Baldingen összehúzta a szemét, aztán nagyokat pislogva bámult rá a szép szöke leányra. Magda csak sírt, zokogott keservesen, úgy, hogy az egész Kecskéssy-család beszaladt tőle az ebédlöbe. A mérnök, a felesége, Melanie, meg a gyerekek, meg Zolti.

A huszárhadnagy csak meregette rájuk, meg köröskörül a szobában a szemét. Aztán, miközben Magda könnyes arcát gyöngéden fogta a két tenyere közé, egy-két perc alatt lassan eszébe jutott minden. A sziléziai nagybácsi, a magán-detektív, a harmadfélmillió és... és ekkor kopogtattak az ajtón s a derék soffőr, aki hajnalban hazament a Palina-
utcai villába aludni, alázatosan köszönve belépett:

— Kezét csókolom, méltóságos úr ez tegnap este ér-
kezett.

Baldingen gyorsan fölszakította a táviratot (mert azt hozott a soffőr) és aztán lemondó nevetéssel nyomta oda a leány markába:

— Ugyis elkéltünk volna. Máhh tegnap megnősült.

Kecskéssyék összenéztek.

Rudi gróf pedig (Hhudi! Hhudi! hova lett az «Isten ujsa»?), miután a soffőr már kiment a szobából, kicsit savanyú képpel, hanem azért kétségbevonhatatlan előkelőséggel vonta le az esetből a végső következtetést.

— Mindegy, édes Madelaine. Azéhh még mindig mahhad a pimasz nagybátyámtól ötszázezehh kohhona vagyonom és... és (hamar a szája elé kapta a kezét, mert hirtelen nagyot ásított) magánszohhgalomból háromszázezehh kohhona adósságom. És (most szerelmesen pislantván a leányra, gyöngéden cirógatta meg a remegő kacsóját) ami a fő, édes kis Madelaine, az a hasznom, hogy életemben legalább egy-széh kialudtam magamat gahhszon kohhomban!

Ki ocsudott föl a Kecskéssy-család tagjai közül elsőnek a harmadfélmillió álom lidércnyomása alól, azt igazán bajos lett volna ellenőrizni. De bizonyos, hogy okvetlenül mind-nyájan felocsudtak, mert nem ugyan azt, hanem kellő rákésülés után (frakk, lakk, menyasszonyi ruha, a mama selyemruhája stb.) két hét mulva Baldingen Rudi gróf csak-ugyan oltárhoz vezette a szép szöke Kecskéssy Madelaine-t.

És ez volt Kecskéssy-papának ama bizonyos «szerencséje».

Mert igaz ugyan, hogy a grófi vőtöl, meg a «grófné leányom», «a nővérem, gróf Baldingenné» előkelő hangzásá-tól most már a gépészmérnökön kívül az egész familia meg-

bolondult. Zolti végkép elhanyagolta a hivatalát, úgy hogy folyton az elcsapatásáról kellett remegni, Melanie haliani sem akart a polgári rendből jelentkező kéréseiről és véneány maradt. Baldingenék maguk két esztendő leforgása után már nyakig úsztak az adósságban és ebben a kimerítő úszásban már a negyedik évtől fogva nem is egyszer a szegény Kecskény-papa többszörös váltóaláírása lett az a bizonyos marhahólyag, ami megmen-tette őket az elmerüléstől — de mindamellét

Kecskény-mama (de genere Berbeötzy) boldogan, — a méltóságtelei, nemes tekintetében — végtelen megnyugvással szokta megsimogatni a korán öregedő, agyonhajszoló-dott gépészmérnöknek az úgyszólván napról-napra jobban öszülő tarkóját:

— Ne búsulj, édes apuskám, igaz, hogy sokat fáradsz és még így is alig győzöd törleszteni a sok adósságunkat, de látod, no ugy-e látod, hogy a családnk — milyen szépen megy fölfelé.

**Máthé
András**
vörösréz-
áruháza
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálincatfőző üstökét, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a leg-primább kivitelben állandóan raktáron tartok.

HARRACH OTTÓ
Ingatlanforgalmi vállalat
Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyezve a t. gazda-közönség bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban áll kielégíteni.

**MIKÉP LESZEK
ERŐS ÉS EGÉSZSÉGES?**

Ha egészségre nincs rendben, ha idegyengve, vérszegény, elerőtlenedett, kimerült, fáradt, beteges, ideges, izgatott, álmatlan, étvágytalan, leszányodott, ha ideges szívjá, ideges gyomorhaj bántja, ha friss életerőt akar, kérje fenti című nagyon tanulságos könyvet. Díjtalanul küldi az kívánatra a **NUTRIGÉN VÁLLALAT** központja, Budapest, VII. ker., Kertész-utca 50/a. sz.

Budai fiók:
II., Fő-u. 59.

DASBUTOR
ágyasodrony
HAIDEKKER

Árjegyzék
ingyen!

SÁNDOR, BUDAPEST
ÜLLŐI-ÚT 48/27.

ÉLŐSÖVÉNYNEK

való fagyal, 2 éves dusgyökérzetű, illatos tehérvirágú, gyönyörű fényes fekete boggyói miatt kedvelt **díszbokor**, száza 200.000 K. — **Orgona-bokor**, 2 éves, nagy illavirágú, dús gyökérzetű, száza 200.000 K. — **Díszbokor**: papsapka (Evo-nymus), ezen jellegzetes alakú, élénkpiros boggyóval telt cserjék különösen késő ősszel kelt nagy hatást a parkokban, 3 éves, erős bokor, vagy koronás kis fácska, darabonként 6000 K. — Nem iskolázott **akácsemete**, 2 éves, 100 db. 35.000 K, 3 éves, 100 darab 50.000 K. — **Buxus**, egy méter átmérőjű félgömb, földgomolyal együtt darabonként másfél millió. — **Thuya**, élénkzöld, hibátlan formájú, másfél méter magas, földgomolyal, darabonként egymillió. — **Borostyán**, 3 éves, erős kusznóvénnyel, darabja 5000 K. — **Vadszőlő**, egy-éves, gyökéres dugványok, darabja 5000 korona. **DÖRNER ISTVÁN főkertész, LEÁNYFALU.**

Gödöllői fővonalon

tizenhat hold föld, két darabban, kastélyszertől úrilakkal, gazdasági épületekkel, gyümölcsösökkel. — **Nagykátá** vidékén 240 holdas jominszerű homokbirtok, négyzetes úrilakkal, külön gazdatiszti lakással, gazdasági épületekkel, 15 hold szőlővel, patak mellett. **Felsőborsodban** kitünő vidéken kétszázötvenholdas birtok úrilakkal, gazdasági épületekkel. — **Nógrád-ban** kétszázötvenholdas és kétszázharmincötvenholdas. — **Bihar-ban** hetvenholdas. — **Tolnában** százötvenholdas birtok és ezeken kívül az ország különböző részén több kisebb-nagyobb birtok eladó.

Dr. Héray Andor

•O. F. B. engedélyével működő Ingatlan-irodájánál, IX., Rákóczi-u. 11., földsz. 1.

MRAVKÓ JÓZSEF
UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

**Megbízható jó minőségű
árát a legelőnyösebb árban**

vásárolhatnak a tagok a

«HANGYA»

vidéki szövetezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephír, szövét, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabó-kellékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk.

**Ekék, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszalók,**

marokrakó és kéveköto aratógépek, lógerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsavágók, répavágók, daráló, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Ezek a mi

Uj Barázda Naptár 1925. évre
Vasárnap Naptár 1925. évre
Nagy Képes Családi Naptár 1925. évre
Nagy Képes Regélő Naptár 1925. évre
Falu Naptár 1925. évre

Magyarok! Földművesek!
Gazdák! Kísiparosok!
Csak ezeket a naptárakat olvassátok!

Naptáraink!

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműárusztályánál.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegék részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókusossal szemben.)

Pálincatfőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkénevezők, hűti és egykezes kénporozógépek a legelőnyösebb gyáriáron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL rézáruhágyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cég-főnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

Magánjáró

10 HP, 60 coil dobszélességű, vasrámás cséplővel, kapható gabonatorlesztésre is

Cím: **KELLNER ANTAL és FIA**
Budapest, V., Berlini-tér 4. sz.